

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora

Warszawa, dnia 2026-05-22
DUS-II.055.12.2026.PS

Prezes Zarządu

Rada Fundacji

Fundacja

Szanowni Państwo,
działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Państwa petycją w sprawie podwyższenia zasiłku pogrzebowego do kwoty 10 000 zł, wprowadzenia jednorazowego świadczenia w wysokości 3 000 zł dla każdego dziecka po zmarłym rodzicu, utworzenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych jednego „okienka” obsługi spraw po śmierci rodzica oraz wdrożenia rozwiązań umożliwiających możliwie szeroką automatyzację uruchamiania świadczeń na rzecz dzieci po śmierci rodzica, Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

Zasiłek pogrzebowy jest jednorazowym świadczeniem przysługującym w przypadku śmierci osoby, a także związanej z nią konieczności dokonania pochówku. Istnienie zasiłku pogrzebowego nie wynika z realizacji obowiązku konstytucyjnego, ale jest wyrazem swobody ustawodawcy kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego.

Prawo do zasiłku pogrzebowego jako świadczenia o charakterze ubezpieczeniowym wynika z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującymi przepisami zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci osoby ubezpieczonej, osoby pobierającej emeryturę lub

rentę, a także członków rodziny tych osób oraz osoby, która w dniu śmierci spełniała warunki do uzyskania prawa do emerytury lub renty. Zasiłek pogrzebowy przysługuje również w razie śmierci ubezpieczonego po ustaniu ubezpieczenia, jeżeli śmierć nastąpiła w okresie pobierania zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego.

Konstrukcja świadczenia oparta jest zatem na zasadach systemu ubezpieczeń społecznych, a krąg osób uprawnionych do świadczenia został przez ustawodawcę określony szeroko i obejmuje m.in. małżonków, dzieci, rodziców, rodzeństwo, dziadków, wnuki oraz osoby pozostające pod opieką prawną.

Należy podkreślić, że obowiązujące regulacje obejmują również sytuacje szczególne związane z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, w tym świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy czy zasiłek dla opiekuna. W konsekwencji śmierć opiekuna, za którego odprowadzane były składki, stanowi zdarzenie powodujące powstanie prawa do zasiłku pogrzebowego. Rozwiązania te mają na celu zapewnienie ochrony osobom sprawującym długotrwałą opiekę nad członkami rodziny oraz zagwarantowanie minimalnego poziomu zabezpieczenia społecznego.

Od 1 stycznia 2026 r. tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 maja 2025 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 718), kwota zasiłku pogrzebowego została podwyższona do 7000 zł. Przedmiotowa ustawa podwyższyła zatem dotychczasową kwotę zasiłku pogrzebowego o 75%.

Podwyżka zasiłku pogrzebowego była oczekiwana od dawna. Niezmieniana od 13 lat kwota 4000 zł nie wystarczała na pokrycie kosztów pogrzebu. Zasiłek pogrzebowy w wysokości 7000 zł w większym stopniu pokrywa rzeczywiste koszty pochówku. Jednocześnie kwota ta dostosowana jest do możliwości finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa.

Znaczące podwyższenie kwoty zasiłku pogrzebowego stanowi zatem realną pomoc w pokryciu poniesionych kosztów pochówku. Kwota 7000 zł i uchwalone rozwiązania uwzględniają rzeczywiste ceny usług pogrzebowych i ograniczają zjawisko sztucznego ich zawyżania.

Należy również zwrócić uwagę, że przedmiotowa nowelizacja wprowadziła m.in. mechanizm waloryzacji zasiłku pogrzebowego w przypadku, gdy poziom inflacji publikowany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni przekroczy 5 procent.

Jednocześnie należy zauważyć, że od stycznia br. obowiązujące przepisy przewidują dodatkowo możliwość uzyskania wsparcia w formie zasiłku celowego z

pomocy społecznej w sytuacjach szczególnych, wymagających poniesienia ponadstandardowych kosztów organizacji pogrzebu.

Ustawa z dnia 9 maja 2025 r o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw poszerzyła bowiem przesłanki przyznawania funkcjonującego zasiłku celowego z pomocy społecznej z tytułu zdarzenia, jakim jest pogrzeb. Zasiłek celowy na pokrycie uzasadnionych i udokumentowanych kosztów pogrzebu będzie mógł być przyznawany w dwóch przypadkach wskazanych w art. 40 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej:

1) na pokrycie kosztów pogrzebu osobie, która pokrywa koszty pogrzebu, jeżeli po osobie zmarłej nie przysługuje zasiłek pogrzebowy albo

2) w przypadku gdy osoba, która pokrywa koszty pogrzebu, jest uprawniona do zasiłku pogrzebowego i ponosi w związku z pogrzebem nadzwyczajne, trudne do przewidzenia, niemożliwe do pokrycia z kwoty zasiłku pogrzebowego, koszty.

Zasiłek będzie przyznawany wnioskodawcy niezależnie od posiadanego dochodu. Będzie również przyznawany z zastrzeżeniem obowiązku zwrotu kwoty zasiłku, w całości lub w części, jeżeli nadzwyczajne koszty pogrzebu znajdą pokrycie w spadku lub w innych świadczeniach z tytułu śmierci.

Odnosząc się do propozycji ustanowienia jednorazowego świadczenia w wysokości 3 000 zł dla każdego dziecka po zmarłym rodzicu należy wskazać, iż w systemie ubezpieczeń społecznych podstawowym świadczeniem zapewniającym pomoc o charakterze alimentacyjnym jest renta rodzinna przysługująca po zmarłym rodzicu. Świadczenie to ma na celu zagwarantowanie środków utrzymania dziecka do czasu zakończenia nauki (do 26 r. życia), a w przypadku gdy niezdolność do pracy dziecka powstała we wskazanym powyżej okresie – do momentu ustania tej niezdolności. Renta rodzinna objęta jest ustawową gwarancją minimalnej wysokości świadczenia odpowiadającej kwocie najniższej emerytury. Od dnia 1 marca 2026 r. minimalna renta rodzinna wynosi 1 978,49 zł brutto miesięcznie, natomiast dodatek dla sieroty zupełnej wynosi 689,17 zł miesięcznie. Świadczenia te zapewniają stałe i systemowe wsparcie finansowe służące pokrywaniu kosztów utrzymania dziecka po śmierci rodzica. Postulowana mechanizm jednorazowego wsparcia, którego w dodatku wysokość w żaden sposób nie została uzasadniona, nie mieści się zatem w ramach rozwiązań systemowych z zakresu ubezpieczeń społecznych, których celem jest zapewnienie długoterminowego i stałego wsparcia finansowego w sytuacji straty rodzica.

Przy powyższym należy również wskazać, że obecny system wsparcia rodzin opiera się przede wszystkim na świadczeniach o charakterze stałym lub okresowym, kierowanych do rodziców oraz opiekunów wychowujących dzieci. W przypadku śmierci jednego z rodziców drugi rodzic lub opiekun może korzystać z

funkcjonujących programów wsparcia rodzin, w tym świadczenia wychowawczego „Rodzina 800+”, programu „Dobry Start”, świadczeń „Aktywny Rodzic”, a także świadczeń rodzinnych, w szczególności zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

System świadczeń rodzinnych przewiduje również możliwość uzyskania pomocy uzależnionej od sytuacji dochodowej rodziny. Rodziny samotnie wychowujące dzieci mogą ubiegać się o zasiłek rodzinny oraz dodatki związane z samotnym wychowywaniem dziecka, przy czym wysokość i zakres wsparcia uzależnione są od spełnienia ustawowych kryteriów dochodowych. Niezależnie od powyższego osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać również z instrumentów pomocy społecznej, których celem jest indywidualne wsparcie rodzin wymagających pomocy państwa.

W kwestii związanej z działalnością Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Państwa postulaty zostały, zgodnie z właściwością, skierowane do Zakładu, który w piśmie z dnia 12 maja br. odniósł się do ich treści.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że zaproponowane w petycji zmiany zostały już częściowo wprowadzone przepisami rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 grudnia 2025 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1888).

Nowelizacja rozporządzenia m.in. ograniczyła liczbę danych zawartych we wniosku o zasiłek pogrzebowy – z uwagi na umożliwienie ZUS samodzielnego pozyskania informacji i dokumentów, na podstawie których możliwe będzie ustalenie prawa do zasiłku pogrzebowego i jego wypłata (np. wskazanie we wniosku danych innego organu rentowego wypłacającego zmarłemu świadczenie oraz numeru tego świadczenia będzie wystarczające do podjęcia przez ZUS dalszych działań w sprawie ustalenia prawa do zasiłku pogrzebowego), a także ograniczyła obowiązek składania dokumentów załączanych do wniosków o zasiłek pogrzebowy jedynie do przypadków, gdy ZUS nie jest w stanie samodzielnie takich dokumentów pozyskać (np. odpisu skróconego aktu zgonu albo odpisu zupełnego aktu urodzenia dziecka z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe, gdyż ZUS posiada prawo do pobierania aktów stanu cywilnego za pośrednictwem usług sieciowych czy dokumentów potwierdzających pokrewieństwo lub powinowactwo zgłaszającego wniosek z osobą zmarłą).

Ponadto termin wypłaty świadczenia został ustawowo skrócony do 14 dni. Warto podkreślić, że zmiany te mają na celu zapewnienie członkom rodzin łatwiejszej i szybszej procedury uzyskania zasiłku pogrzebowego.

W związku z powyższym nie są obecnie prowadzone działania legislacyjne w zakresie proponowanym w petycji. Jednocześnie należy podkreślić, że kwestie dotyczące funkcjonowania systemu świadczeń oraz organizacji obsługi osób uprawnionych pozostają przedmiotem bieżących analiz właściwych instytucji. Ewentualne zmiany w tym obszarze mogą być rozważane z uwzględnieniem całokształtu skutków społecznych, organizacyjnych i finansowych dla systemu zabezpieczenia społecznego oraz wszystkich jego uczestników.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

